

Projekt: Rodičovské centrum –
- raná starostlivosť o dieťa v domácom prostredí

HRAČKY PRE BÁBÄTKÁ DO JEDNÉHO ROKA

ZDROJE:

<https://www.alza.sk/maxi/po-navrate-z-porodnice>

<https://babetko.rodinka.sk/starame-sa/hracky-hry-cmaraninky/hra-dietata-do-jedneho-roka-a-vhodne-hracky/>

Hra je najobľúbenejšou a zároveň najdôležitejšou činnosťou v živote bábätka. Poskytuje dieťaťu priestor pre osvojenie rôznych vedomostí a zručností. S tým, ako bábätko rastie a vyvíja sa, vyvíja sa i jeho hra a tomu je potrebné prispôbiť aj hračky, ktoré bábätku k hre poskytujeme.

Hra u bábätka trvá len pár minút. Ide o spontánnu zmyslovú činnosť alebo o pohybovú aktivitu. Rozoznávame:

- **funkčné hry:** od 2. mesiaca - dieťa sa hrá s rúčkami, nôžkami, strká si prsty do úst; zahrňame sem aj hry s hovorovými orgánmi – dieťa hrkúta, džavoce, chvíľu sa odmlčí, potom sa opäť „rozhovorí“
- **manipulačné hry:** od 6. mesiaca - vtedy už dieťa vníma predmety a naťahuje sa za nimi, obzerá si ich, strká do úst, búcha s nimi; okolo 10. mesiaca si hru prispôbuje predmetu – s hrkátkou hrká, kocky vyberá/ vkladá/ začína stavať.
- **imitačné a sociálne hry:** okolo 1 roka – dieťa začína napodobňovať činnosť a zvuky dospelého a aktívne sa zapája do hry s dospelým.

Hračky pre bábätko musia byť bezpečné (žiadne malé časti, ktoré by dieťaťatko mohlo prehltnúť alebo vdychnúť), neškodné (žiadne škodlivé látky) a čisté.

Hračky pre novorodenca

V tomto období ešte nehovoríme o hre ako takej – bábätko má čo robiť, aby sa prispôbilo podmienkam vonkajšieho sveta. Jediné, čo potrebuje a od čoho závisí jeho prežitie je vaša starostlivosť, telesný a zrakový kontakt s vami. Okrem uspokojenia základných potrieb je preňho dôležité počuť váš hlas, skúmať vašu tvár a cítiť vaše dotyky. Prvý mesiac bábätka preto nie je na hračky vôbec náročný, vystačíte si s niekoľkými hrkátkami, využiť môžete viacej a pohybujúce sa hračky zavesené nad hlavičkou bábätka (kolotoče nad postieľku, hrazdičky...) príp. zvukové hračky s jemnou hudbou (hracie skrinky...),

Hračky pre dvoj- až päťmesačné bábätko

V druhom mesiaci sa už bábätko zaujíma o predmety okolo neho. Nie je ešte schopné zaostriť veci na diaľku, ale veľmi ho zaujímajú kontrastné predmety umiestnené v jeho blízkosti. Keďže najviac času leží na chrbátiku, radosť mu môžete urobiť kolotočom nad postieľku, uspávačikom aj plyšovými hračkami pre najmenších s uspávacou melódiou. Pre bábätko sú v tomto období najzaujímavejšie kontrastné predmety. Najviac ho zaujmú predmety, kde sa strieda biela a čierna. Vhodné sú aj hrkátky.

V treťom mesiaci života je bábätko živšie a veselšie. Stále síce ešte leží na chrbátiku, ale túžba objavovať nové veci ho dokáže zabaviť aj na niekoľko hodín. Za spievanie, rozprávanie a rôzne tváre vás bábätko často odmení úsmevom. V tomto období sa bábätku zavďačíte hrou dekou so závesnými hrkátkami a hračkami, hrkátkami na zápästie, „ponožkovými“ hrkátkami, plyšovými hračkami, mäkkými hračkami, ktoré sa ľahko uchopujú a pri manipulácii šuštiť, hračkami do kočíka.

Vo štvrtom mesiaci bábätko začína objavovať svet rukami. Rado sa hrá s ponúkanými hračkami, ohmatáva ich a ochutnáva. Skúma svoj vlastný hlas a vydáva rôzne zvuky. Snaží sa napodobňovať mamičku, rýchlo sa učí. Preto rozprávajte, spievajte a čítajte, už v tomto období môžeme začať s jednoduchými riekankami: Varila myšička kašičku, Hijo heta na koničku, Ťap, ťap, ťapušky... Bábätko sa tiež začína otáčať za rôznymi zvukmi. Snaží sa pretáčať na bok, a tak je vhodnou hračkou hracia deka. Dieťaťko si v tomto období miluje zvukové a šuštiace hračky pre najmenších a pestré farebné hračky.

V piatom mesiaci je potrebné podporovať zvedavosť bábätka. Pre hračky sa bábätko naťahuje celým telom, bezpečne pozná tvár mamičky i otecka a dokáže sa otočiť na bruško a niekedy aj spať. Najlepšou hračkou je stále mamička, ale bábätko zaujmete aj rôznofarebnou hrkálkou. A pretože sa bábätku začínajú prerezávať zúbky, vhodnou hračkou je aj hryzadlo. To uľaví od bolesti ďasien.

Hračky pre šesťmesačné až ročné bábätko

Šesťmesačné bábätko miluje, keď má rozhľad, dobre mu je v ležadle, odkiaľ v polosede môže sledovať a skúmať okolie, svoje nôžky a dokáže si samo podržať hračku a hrať sa s ňou. Vhodnou hračkou pre bábätko v tomto veku je detské zrkadlo alebo hračka/ knižka so zrkadlovou fóliou. Ak si bábätku posadíte na kolená, môžete s ním „čítať“ knihy určené pre tento vek. Bábätko objavuje svet okolo seba, preto mu stále hovorte mu, aké predmety okolo seba vidíte, rozprávajte a spievajte.

V siedmom mesiaci bábätko už chvíľku s oporou posedí, vhodnými hračkami sú tie, ktoré môže chytiť, poobzerať si ich, odhodiť napr. hrkálky, plyšáky, malé lopty, mäkké kocky, stlačacie zvukové hračky, plastové kocky so zaoblenými hranami, hračky do vody, mäkké knižky. Pokračujte v „čítaní“ kníh spolu s bábätkom, rozprávajte mu, spievajte mu, tleskajte do rytmu rečňovaniek.

Osemmesačné bábätko začína liezť a objavovať veci okolo. Snaží sa o prvé slová a začína reagovať na svoje meno. Zaujímajú zvukové hračky, ktoré pri stláčaní vydávajú zvuk, detské klavírky, svetelné hračky a hračky, ktoré sa hýbu, kotúľajúce loptičky, naťahovacie hračky, vlčík. Vhodné sú aj sú drevené hračky pre deti a detské hojdačky.

Deväťmesačné bábätko už samo sedí, lezie, dokonca sa môže pokúšať postaviť. Bavia ho jednoduché detské riekanky, zvláda Paci, paci, pacičky. Vhodnými hračkami sú hračky spomínané skôr a kocky, stavajte mu veže a obrovskou zábavou bude ich búranie.

Od desiateho mesiaca už bábätko dokáže manipulovať s rôznymi hračkami. Bábätko sa veľmi rýchlo učí, a tak mu môžete ponúknuť aj menšie predmety rôznych tvarov: kocky, valčeky, guľôčky, loptičky atď., aby ste podporili jeho jemnú motoriku, jednoduché vkladáčky, prevliekačky a navliekačky. V tomto období môže mať bábätko jednu obľúbenú hračku, ktorá bude mať medzi hračkami osobitú postavenie, s ktorou bude pravidelne zaspávať, „maznáčika / miláčika“. S najväčšou pravdepodobnosťou to bude mäkká hračka alebo plienka. Keď mama nie je nablízku, maznáčik pre dieťa predstavuje bezpečie a istotu. Nikdy maznáčika nevyhadzujte, aj keď vyzerá akokoľvek zúbožene, pre dieťa je to kus jeho citlivého emocionálneho sveta.

Typy na hračky vhodné pre bábätká od 6 mesiacov:

- knižky – gumené, plastové, látkové, leporelá,
- lopty a kocky rôznych veľkostí,
- bazénik s plastovými loptičkami,
- nádoby s vrchnákmi,
- papier na trhanie,
- detské zrkadlo,
- sada pohárikov rôznych veľkostí, ktoré sa dajú do seba zasúvať,
- jednoduché hudobné hračky: xylofón, bubon, klavírik, pískacie hračky,
- hračky do vane (vrátane odmeriek, lievikov, špongie),
- malé autíčka a zvieratká na ťahanie a strkanie,
- hračky na kolieskach,
- predmety každodennej potreby: varechy a hrnce, prázdne obaly od kozmetických výrobkov,
- stavebnice s veľkými dielmi,
- bublifuk a balóny – pod dohľadom dospelého.

Informácie o vhodnosti hračiek pre bábätká a praktické rady a ukážky, ako sa s bábätkom hrať a hračku správne používať získate aj na našich stretnutiach, poradia vám aj skúsenejšie mamičky. Vhodné hračky si môžete v „Domčeku“ zapožičať.

Spracovala: Mgr. Hana Liptáková, september 2019

Projekt „Rodičovské centrum - raná starostlivosť o dieťa v domácom prostredí“ je podporený z programu ACF - Slovakia, ktorý je financovaný z Finančného mechanizmu EHP 2014-2021. Správcom programu je Nadácia Ekopolis v partnerstve s Nadáciou otvorenej spoločnosti Bratislava a Karpatskou nadáciou.